

atli Dam, Thorsteinn Pálsson og Jonathan Motzfeldt í Kirkjubø:

Lodnan høvuðs- málið á fundinum

— Grønendingar siga seg vilja hava eina skjóta loysn á málinum

Í næstu viku byrja samráðingar millum grønendingar og íslendingar um lodnuveiðuna á gráu leiðini.

Lodnuveiðan undir Eysturgrønlandi og á vestari Jan Mayen-Mayen økinum vóru eitt høvuðsmálið á fundinum, men kortini varð hetta mál ikki nevnt við einum orði í pressufrágreiðingini, sum varð givin út aftan á fundin.

Íslenski forsætisráðharrin Thorsteinn Pálsson segði fyri Sosialinum, at eingin semja varð gjørd um lodnuveiðuna á fundinum, tí triðji partur í hesum máli, t.e. Noreg, vanti aði.

„Málini vórðu viðgjørð á ein positiván hátt, og eg vænti, at ein skilagóð loysn kann fáast í lag,“ segði Thorsteinn. Hann segði eisini, at lodnuveiðan fór at verða viðgjørð á fundi í íslensku ríkisstjórnini mikudagin 3. august, og tingingar millum grønendingar og íslendingar byrjaðu væntandi eisini í hesi viku. Átlanin er at royna at fyrireika málið soleiðis, at ein semja kann verða undirskrivað á fundinum í Finnlandi seinni í hesum mánaði.

Í samrøðuni við Sosialin segði Thorsteinn Pálsson, at hann hevði høming av, at stóðan hjá grønendingum til býtið av lodnukvotuni var broytt, og tað tóktist nú sum um grønendingar lögdu doyðin á at loysa hetta mál skjótast gjørligt í samarbeiði við norðmenn og íslendingar.

Íslendingar hava mett, at grønendingar forðaðu fyri eini loysn á málinum við alsamt at seta fram størri krav um lodnukvot-

una. Grønendingar hava nú fingið nýggjan fiskimálaráðharran, Kaj Egede, sum var eisini við á fundinum í Kirkjubø. Kaj Egede og Jonathan Motzfeldt, landstingsformaður í Grønlandi, søgdu fyri Sosialinum, at grønlandska landsstýrið vil fáa eina semju í lag skjótast til ber. Føroyingar verða ikki partar í hesi semju, tí klandrið stendur sum kunnugt millum íslendingar og grønendingar. Jonathan Motzfeldt segði, at hann ivaðist ikki í, at áhugamálini hjá føroyingum fóru at fáa stuðul og fatan.

Stóðan á lodnumiðunum er nú rættiliga keðilig, tí tað tykist sum um øll lodnan er inni á gráu leiðini. Norsk skip fingið loyvi frá íslendingum at veiða har longu friggjadagin.

Felags áhugamál

Í pressufrágreiðingini frá fundinum verður m.a. sagt, at felags áhugamál vórðu viðgjørð, m.a. ressursir í havinum, umhvørvismál, ferðsla og samskipti.

Londini fara at gera eina felags kanning av kalva- og kongafiskastovnum á økinum millum Grønland, Ísland og Føroyar. Leiðararnir vóru nøgdur við ta positivu menningina í samarbeiðinum viðvíkjandi kanning av súgdjórnum í havinum.

Innan umhvørvismál var semja um at forðma allar átlanir um flúgvning við plutonium yvir vesturnorrøna økinum. Grønendingar søgdu á fundinum, at teir fóru at kunna føroyingar og íslendingar nágreiniliga við gongdina í oljuleitingarvirkseminum á Jameson Land.

Á ferðsluøkinum varð mett, at samarbeiðið var væl útbygt. Møguleikar eru kortini fyri viðkan, t.d. innan flutning á sjógv. Í luftferðslumálum fara Grønland og Føroyar at taka nýggj stig, soleiðis at londini saman við Íslandi kunna bota um ferðsluna millum londini.

At enda bjóðaði Jonathan Motzfeldt landsstýrisformaður lögmanni og forsætisráðharranum at vera hjástaddir jubileums-hátíðarhaldið á grønlandska tjóðardegnum 21. juni 1989 í sambandi við at grønlandska heimastýrið fyllir 10 ár.

Aftan á hátíðarhaldið fara leiðararnir í Grønlandi, Íslandi og Føroyum at halda 3. vestnorrøna toppfundin.

etj-

— Ógvuliga óheppið við konfrontasjón nú

— um, hvar lodnan skal veiðast júst nú, tá útlit annars eru fyri eini avtalu um lodnuspurningin, sigur Atli Dam, logmaður í eini viðmerking til fundirnar, sum vóru millum teir trýggjar stjórnarleiðararnar í út-norði í Kirkjubø um ólavsøkuna. Hann sigur:

— Fundurin millum teir 3 stjórnarleiðararnar í út-norði í Kirkjubø 30. juli 1988 hevur sent út eina almenna yvirlysing, men eg vil fegin bera fram eina persónliga meting um tann kanska mest týðandi spurningin, sum varð umrøddur. Í spurninginum um lodnuna skilji eg væl, at Ísland hevur havt eina kenslu av, at einki hendir í málinum. At útlitið fyri einari avtalu millum Ísland, Noreg og Grønland um býtið av veiðuni bara verður skotið út. Tá so eingin avtala er, so fylgja aðrir trupulleikar, t.d. hvar lodnan skal fiskast.

So mín meting er, at um bert tey 3 londini, sum eiga ábyrgd av lodnustovnum koma ásamt um, hvussu fiskiskapurin eftir hesum stovni skal umsitast, so hvørva aðrir trupulleikar.

Longu á Tingvøllum í 1986 komu vit nokk so langt í spurninginum um, hvussu loysn skuldi finnast á hesum spurningi. M.a. vóru á lofti bæði býtið og spurningurin um, at lodnan, um avtala varð fingin í lag, kundi fiskast á íslensku landleiðini, sum helst er hitt besta bæði fyri stovnin og eisini rakstrarliga fyri skipini.

Á hesum fundi nú í Føroyum var tað heilt greitt, at grønlandska fiskivinnu-umsitingin við nýggja landsstýrismanninum Kaj Egede á odda, vil hava eina avtalu. Á fundinum vóru grønlandsku umboðini til reiðar at binda seg við eini fyríbilsavtalu fyri 1988. Henda fyríbilsavtala gevur eitt prosent til Grønlands og eitt tonsatal, sum er væl undir tað, sum annars hevur verið frammi. Eisini lovaðu grønendingar, at ein endalig avtala kundi gerast beint eftir at tann rannsóknarferðin, sum Árni Friðriksson ger í

eysturgrønlandskum sjógv fyri grønlandska heimastýrið, er av.

Sostatt eru nú øll útlit til, at Ísland fær tað avtalu við Grønland, (og sjálvandi Noreg), sum arbeitt hevur verið fyri í fleiri ár.

Undir hesum umstøðum meti eg tað vera ógvuliga óheppið, um vit fáa eina konfrontasjón um, hvar lodnan skal veiðast akkurat nú, sigur Atli Dam í eini viðmerking til fundirnar nú um dagarnar.

Haldið

sosíalín